



Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

6 päivänä heinäkuuta 2023*

Muutoksenhaku – Ympäristö – Århusin yleissopimus – Asetus (EY) N:o 1367/2006 – 2 artiklan 1 kohdan f alakohta – Ympäristölainsäädännön käsite – 2 artiklan 1 kohdan g alakohta – Hallintotoimen käsite – 10 artiklan 1 kohta – Hallintotoimien sisäinen uudelleentarkastelu – Euroopan investointipankin (EIP) hallintoneuvoston päätös, jolla hyväksyttiin biomassalla toimivan sähköntuotantolaitoksen rakennushankkeen rahoitus – Kyseisen päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskevan pyynnön tutkimatta jättäminen – EIP:llä rahoitusoperaatioidensa suhteen oleva riippumattomuus – SEUT 271 artiklan c alakohta – Ulottuvuus

Yhdistetyissä asioissa C-212/21 P ja C-223/21 P,

joissa on kyse kahdesta Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, jotka on pantu vireille 2.4.2021,

Euroopan investointipankki (EIP), asiamiehinään K. Carr, G. Faedo ja T. Gilliams, avustajinaan J. Bouckaert ja G. Schaiko, avocats,

valittajana asiassa C-212/21 P,

jossa vastapuolena ja muuna osapuolena ovat

ClientEarth, kotipaikka Lontoo (Yhdistynyt kuningaskunta), edustajinaan S. Abram ja J. Flynn, KC, sekä H. Leith, barrister,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa, ja

Euroopan komissio, asiamiehinään F. Blanc ja G. Gattinara,

väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa,

ja

Euroopan komissio, asiamiehinään F. Blanc ja G. Gattinara,

valittajana asiassa C-223/21 P,

jossa vastapuolena ja muuna osapuolena ovat

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

ClientEarth, kotipaikka Lontoo, edustajinaan S. Abram ja J. Flynn, KC, sekä H. Leith, barrister,
kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa, ja

Euroopan investointipankki (EIP), asiamiehinään K. Carr, G. Faedo ja T. Gilliams, avustajinaan
J. Bouckaert ja G. Schaiko, avocats,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Jürimäe sekä tuomarit M. Safjan, N. Piçarra
(esittelevä tuomari), N. Jääskinen ja M. Gavalec,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: hallintovirkamies R. Stefanova-Kamisheva,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 20.10.2022 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.12.2022 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan investointipankki (EIP) (asia C-212/21 P) ja Euroopan komissio (asia C-223/21 P) vaativat valituksillaan unionin yleisen tuomioistuimen 27.1.2021 antaman tuomion ClientEarth v. EIP (T-9/19, EU:T:2021:42; jäljempänä valituksenalainen tuomio) kumoamista. Unionin yleinen tuomioistuin kumosi kyseisellä tuomiolla EIP:n päätöksen (jäljempänä riidanalainen päätös), joka annettiin ClientEarthille tiedoksi 30.10.2018 päivätyllä kirjeellä ja jolla jätettiin tutkimatta EIP:n hallintoneuvoston 12.4.2018 tehdyn päätöksen, jolla hyväksyttiin Galiciassa (Espanja) sijaitsevan biomassalla toimivan sähköntuotantolaitoksen rakennushankkeen rahoitus, sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö, jonka ClientEarth esitti 9.8.2018 tiedon saatavuutta, yleisön osallistumista päätöksentekoon sekä oikeuden saatavuutta ympäristöasioissa koskevan Århusin yleissopimuksen määräysten soveltamisesta yhteisön toimielimiin ja elimiin 6.9.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1367/2006 (EUVL 2006, L 264, s. 13) 10 artiklan 1 kohdan ja Århusin yleissopimusta koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1367/2006 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä hallintotoimien sisäistä uudelleentarkastelua koskevien pyyntöjen osalta 13.12.2007 tehdyn komission päätöksen 2008/50/EY (EUVL 2008, L 13, s. 24) nojalla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

- 2 Tiedon saantia, yleisön osallistumisoikeutta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa koskevan yleissopimuksen, joka on allekirjoitettu Århusissa (Tanska) 25.6.1998 ja hyväksytty Euroopan yhteisön puolesta 17.2.2005 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2005/370/EY (EUVL 2005, L 124, s. 1) (jäljempänä Århusin yleissopimus), 2 artiklan 2 kappaleessa määrätään seuraavaa:

”Viranomaisella’ tarkoitetaan:

--

- d) tämän yleissopimuksen sopimuspuolena olevan 17 artiklassa tarkoitetun alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön toimielimiä.

Tämä määritelmä ei koske elimiä tai laitoksia silloin kun ne toimivat tuomio- tai lainsäädäntövallan käyttäjinä.”

- 3 Århusin yleissopimuksen 9 artiklan, jonka otsikko on ”Muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus”, 3 ja 4 kappaleessa määrätään, että kukin sopimuspuoli varmistaa, että yleisöön kuuluvilla, jotka täyttävät mahdolliset kansallisessa lainsäädännössä asetetut vaatimukset, on mahdollisuus turvautua hallinnollisiin tai tuomioistuinmenettelyihin yksityishenkilöiden ja viranomaisten sellaisten toimien tai laiminlyöntien riitauttamiseksi, jotka ovat sopimuspuolen kansallisen ympäristölainsäädännön säännösten kanssa ristiriidassa, ja että näiden menettelyiden tulee olla riittäviä ja tehokkaita oikeussuojakeinoja ja niiden tulee olla oikeudenmukaisia, tasapuolisia ja nopeita eivätkä ne saa olla niin kalliita, että se olisi esteenä menettelyyn osallistumiselle.

Unionin oikeus

- 4 Asetuksen N:o 1367/2006 johdanto-osan 3, 7, 10, 11, 18 ja 20 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(3) -- [Unionin] lainsäädännön säännösten tulisi olla [Århusin] yleissopimuksen mukaisia.

--

- (7) Århusin yleissopimuksessa viranomaiset määritellään laajasti, ja perusajatuksena on, että luonnollisten henkilöiden ja heidän järjestöjensä oikeudet on aina otettava huomioon julkista valtaa käytettäessä. Siksi on tarpeen, että tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvat [unionin] toimielimet ja elimet määritellään yhtä laajasti ja toimivasti kuin yleissopimuksessa. Århusin yleissopimuksen mukaan [unionin] toimielimet ja elimet voidaan jättää yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle silloin, kun ne käyttävät tuomio- tai lainsäädäntövaltaa. --

--

(10) Kun otetaan huomioon ympäristölainsäädännön jatkuva kehittyminen, ympäristölainsäädännön määritelmässä olisi viitattava perustamissopimuksessa asetettuihin [unionin] ympäristöpolitiikan tavoitteisiin.

(11) Yksittäistapauksia koskevat hallintotoimet olisi voitava saattaa sisäiseen uudelleentarkasteluun, jos niillä on oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia. – – Koska [unionin] toimielinten tai elinten tuomio- tai lainsäädäntövaltaa käyttäessään toteuttamat toimet voidaan jättää soveltamisalan ulkopuolelle, sen ulkopuolelle olisi jätettävä myös muut tutkintamenettelyt, joissa [unionin] toimielin tai elin toimii perustamissopimuksen määräysten nojalla hallinnollisena uudelleentarkasteluelimenä.

--

(18) Århusin yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohdassa määrätään oikeudesta saattaa tuomioistuimessa tai muussa menettelyssä tutkittavaksi yksityishenkilöiden ja viranomaisten sellaiset toimet ja laiminlyönnit, jotka ovat ympäristöön liittyvän lainsäädännön kanssa ristiriidassa. Oikeuden saatavuutta koskevien säännösten olisi oltava perustamissopimuksen mukaisia. Tässä yhteydessä on tarkoituksenmukaista, että tämä asetus koskee ainoastaan viranomaisten toimia ja laiminlyönnejä.

--

(20) Ympäristönsuojelun alalla aktiivisesti toimivilla valtioista riippumattomilla järjestöillä, jotka täyttävät tietyt edellytykset erityisesti sen varmistamiseksi, että ne ovat riippumattomia ja vastuullisia järjestöjä, jotka ovat osoittaneet, että niiden ensisijaisena tavoitteena on edistää ympäristönsuojelua, olisi oltava oikeus pyytää [unionin] tasolla sisäistä uudelleentarkastelua [unionin] toimielimessä tai elimessä, kun kyse on tämän toimielimen tai elimen ympäristölainsäädännön nojalla toteuttamasta toimesta taikka laiminlyönneistä ympäristölainsäädännön noudattamisessa.”

5 Kyseisen asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämän asetuksen tavoitteena on edistää [Århusin yleissopimuksen] mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanoa antamalla säännökset yleissopimuksen määräysten soveltamisesta [unionin] toimielimiin ja elimiin erityisesti

--

d) mahdollistamalla oikeuden saatavuus ympäristöasioissa yhteisön tasolla tässä asetuksessa säädettyjen edellytysten mukaisesti.”

6 Mainitun asetuksen 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tässä asetuksessa tarkoitetaan

--

c) '[unionin] toimielimillä tai elimillä' julkisia toimielimiä, elimiä, virastoja ja laitoksia, jotka on perustettu perustamissopimuksella tai sen nojalla, paitsi silloin kun ne käyttävät tuomio- tai lainsäädäntövaltaa – –

--

- f) 'ympäristölainsäädännöllä' [unionin] lainsäädäntöä, jolla sen oikeusperustasta riippumatta myötävaikutetaan seuraavien yhteisön ympäristöpolitiikan tavoitteiden saavuttamiseen perustamissopimuksen mukaisesti --
- g) 'hallintotoimella' mitä tahansa [unionin] toimielimen tai elimen ympäristölainsäädännön nojalla toteuttamaa yksittäistä toimenpidettä, jolla on oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia;

--”

- 7 Mainitun asetuksen 10 artiklan, jonka otsikko on ”Hallintotoimien sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jokainen valtioista riippumaton järjestö, joka täyttää 11 artiklassa esitetyt edellytykset, on oikeutettu pyytämään sisäistä uudelleentarkastelua siltä [unionin] toimielimeltä tai elimeltä, joka on toteuttanut ympäristölainsäädännön nojalla hallintotoimen --”

- 8 Asetuksen N:o 1367/2006 12 artiklan, jonka otsikko on ”Kanne Euroopan [unionin] tuomioistuimessa”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sisäistä uudelleentarkastelua koskevan pyynnön 10 artiklan nojalla tehnyt valtioista riippumaton järjestö voi nostaa kanteen Euroopan [unionin] tuomioistuimessa perustamissopimuksen asiaankuuluvien määräysten mukaisesti.”

Asian tausta

- 9 Asian käsittelyn aiemmat vaiheet, sellaisena kuin ne käyvät ilmi valituksenalaisen tuomion 37–62 kohdasta, voidaan tiivistää seuraavasti.
- 10 EIP:n hallintoneuvosto hyväksyi 12.4.2018 tehdyllä päätöksellä, joka julkaistiin EIP:n verkkosivuilla 28.6.2018, rahoitusehdotuksen, joka koski Curtisin kunnassa (Teixeiro) A Coruñan maakunnassa Galiciassa (Espanja) sijaitsevan, 100 kilometrin säteellä kerätystä metsäjätteestä saatavalla biomassalla toimivan ja kapasiteetiltaan noin 50 megawatin sähköntuotantolaitoksen rakentamishanketta (jäljempänä Curtis-hanke), sellaisella enimmäismäärältään 60 miljoonan euron lainalla, joka oli tarkoitus myöntää ad hoc -yhteenliittymälle (jäljempänä 12.4.2018 tehty päätös).
- 11 EIP ilmoitti 13.4.2018 päivätyllä kirjeellä 12.4.2018 tehdystä päätöksestä Curtis-hankkeen toteuttajalle täsmentäen, että tämän hankkeen rahoituksen alustava hyväksyntä ei luonut EIP:lle mitään velvollisuutta myöntää lainaa, mutta sen avulla toteuttaja saattoi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin kyseisen lainan virallistamiseksi.
- 12 EIP:n yksiköt allekirjoittivat 23.7.2018 sisäisen sopimuksen Curtis-hankkeen rahoitussopimusta koskevista yksityiskohtaisista säännöistä. Siihen liittyvät sopimusasiakirjat allekirjoitettiin 25.7.2018. Ensimmäinen EIP:n myöntämään rahoitukseen liittyvä maksu suoritettiin 29.8.2018.

- 13 ClientEarth, joka on ympäristönsuojelun alalla toimiva valtioista riippumaton järjestö, esitti 9.8.2018 EIP:lle asetuksen N:o 1367/2006 10 artiklan 1 kohdan nojalla 12.4.2018 tehdyn päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskevan pyynnön.
- 14 Riidanalaisella päätöksellä, joka annettiin ClientEarthille tiedoksi 30.10.2018 päivätyllä kirjeellä, jonka EIP:n pääsihteeri ja oikeudellisen yksikön apulaispäällikkö olivat allekirjoittaneet, tämä pyyntö jätettiin tutkimatta sillä perusteella, että 12.4.2018 tehty päätös ei ollut asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettu hallintotoimi eikä se siten voinut olla EIP:n sisäisen uudelleentarkastelun kohteena.

Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostettu kanne ja valituksenalainen tuomio

- 15 ClientEarth nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 8.1.2019 toimittamallaan kannekirjelmällä riidanalaisen päätöksen kumoamista koskevan kanteen, jonka tueksi se vetosi kahteen kanneperusteeseen. Ensimmäinen kanneperuste koski arviointivirheitä niiden kahden edellytyksen soveltamisessa, jotka 12.4.2018 tehdyn päätöksen oli täytettävä, jotta sitä voitiin pitää asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettuna hallintotoimena, eli yhtäältä, että toimi on toteutettu ”ympäristölainsäädännön nojalla”, ja toisaalta, että kyseisellä toimella on oltava ”oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia”. Toinen kanneperuste koski EIP:lle kuuluvan perusteluvollisuuden laiminlyöntiä.
- 16 EIP vaati komission tukemana, että unionin yleinen tuomioistuin hylkää kanteen. EIP väitti aluksi, että ClientEarthin esittämä pyyntö 12.4.2018 tehdyn päätöksen sisäisestä uudelleentarkastelusta oli ristiriidassa sen riippumattomuuden kanssa, joka EIP:llä on rahoitusoperaatioidensa suhteen, ja että kyseinen pyyntö oli näin ollen jätettävä tutkimatta.
- 17 Unionin yleinen tuomioistuin jätti aluksi valituksenalaisen tuomion 86–92 kohdassa EIP:n tämän puolustautumisperusteen tutkimatta. Se katsoi, että riidanalaisessa päätöksessä todettiin ainoastaan, ettei 12.4.2018 tehty päätös ollut asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettu hallintotoimi, koska sitä ei ollut toteutettu ”ympäristölainsäädännön nojalla” eikä sillä ollut ”oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia”. Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan EIP oli ”ainoastaan näiden kahden alaperusteen tutkimisen yhteydessä – ei itsenäisessä perusteessa – vedonnut epämääräisesti ja yleisesti perustamissopimusten ja perussääntönsä nojalla sille kuuluvaan kaupalliseen ja poliittiseen harkintavaltaan sekä institutionaaliseen ja perussäännön mukaiseen tehtäväänsä”. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi siten kyseisen tuomion 91 kohdassa, että arviointi 12.4.2018 tehdyn päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskevan pyynnön väitetystä yhteensopimattomuudesta sen riippumattomuuden kanssa, joka EIP:llä on rahoitusoperaatioidensa suhteen, merkitsisi, että unionin yleinen tuomioistuin korvaisi EIP:n riidanalaisen päätöksen tueksi esittämät perustelut omalla arvioinnillaan.
- 18 Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin viittasi valituksenalaisen tuomion 92 kohtaan jättääkseen kyseisen tuomion 151 kohdassa tutkimatta perusteen, joka perustui siihen, että kun otetaan huomioon SEUT 271 artiklan c alakohta ja EIP:llä rahoitusoperaatioidensa suhteen oleva riippumattomuus, 12.4.2018 tehtyä päätöstä ei voitu pitää asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettuna hallintotoimena.

- 19 Tämän jälkeen unionin yleinen tuomioistuin tutki valituksenalaisen tuomion 102–104 kohdassa ClientEarthin kanteensa tueksi esittämän toisen kanneperusteen ja totesi, että ClientEarth saattoi riidanalaisen päätöksen perusteella ymmärtää syyt, joiden vuoksi EIP oli jättänyt tutkimatta sen pyynnön 12.4.2018 tehdyn päätöksen sisäisestä uudelleentarkastelusta, sekä riitauttaa näiden perusteiden perusteltavuuden. Koska myös unionin yleinen tuomioistuin saattoi tämän päätöksen perusteella harjoittaa tuomioistuinvalvontaansa, se hylkäsi toisen kanneperusteen perusteettomana.
- 20 ClientEarthin kanteensa tueksi esittämän ensimmäisen kanneperusteen, jonka unionin yleinen tuomioistuin tutki viimeiseksi, osalta valituksenalaisen tuomion 107 kohdasta ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi aluksi, että tämän tuomion 15 kohdassa tarkoitettuja kahta edellytystä, jotka sisältyvät asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohtaan, ”on niin pitkälti kuin mahdollista tulkittava Århusin yleissopimuksen 9 artiklan 3 ja 4 kappaleen valossa – – ja siten ottaen huomioon vaatimus [ClientEarthin] tehokkaan muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden turvaamisesta”.
- 21 Ensinnäkin tämän kanneperusteen toisesta osasta, joka koskee sen edellytyksen virheellistä soveltamista, joka koskee toimen antamista ”ympäristölainsäädännön nojalla”, unionin yleinen tuomioistuin muistutti valituksenalaisen tuomion 118 kohdassa, että Euroopan unionin lainsäätaja on pyrkinyt antamaan asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettulle ympäristölainsäädännön käsitteelle ”laajan merkityksen, joka ei rajoitu ympäristönsuojeluun liittyviin kysymyksiin suppeassa mielessä”.
- 22 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 121 kohdassa, että kyseisen 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa oleva viittaus [unionin] lainsäädäntöön oli ymmärrettävä siten, että sillä tarkoitetaan unionin johdetun oikeuden säännöksiä, jotka ovat soveltamisalaltaan yleisiä, toisin kuin kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettu hallintotoimi. Unionin yleinen tuomioistuin totesi tältä osin, että koska mainitun asetuksen antamisajankohtana ei ollut vielä otettu käyttöön perussopimusten tasolla eroa lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävien säädösten ja muun menettelyn mukaisesti hyväksyttävien sääntelytoimien välillä, mainitun asetuksen 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettua lainsäädännön käsitettä ei voida tulkita siten, että sillä suljettaisiin pois se, että ympäristölainsäädäntönä otetaan huomioon tällä alalla annetun sääntelytoimen säännökset.
- 23 Unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 122–124 kohdassa, että kyseisen 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettuihin ympäristölainsäädännön säännöksiin on rinnastettava yleisesti sovellettavat säännöt, jotka koskevat EIP:n lainaustoimintaa EUT-sopimuksen ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi, ja erityisesti säännöt, jotka seuraavat yhtäältä EIP:n hallintoneuvoston 3.2.2009 hyväksymästä ympäristö- ja sosiaalipoliittisista periaatteista ja normeista annetusta lausunnosta (jäljempänä vuoden 2009 lausunto) ja toisaalta EIP:n 22.9.2015 hyväksymästä ilmastotoimien strategiasta, jolla pyritään ottamaan käyttöön rahoitusta vähähiiliseen ja ilmastomuutokseen sopeutuvaan talouteen siirtymisen tueksi (jäljempänä ilmastostrategia).
- 24 Unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 126 kohdassa, että asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa mainittua hallintotoimen käsitettä on tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan ”kaikkia yksittäistapausta koskevia toimenpiteitä, joihin sovelletaan unionin johdetun oikeuden vaatimuksia ja joilla niiden oikeudellisesta perustasta riippumatta pyritään suoraan unionin ympäristöpolitiikan tavoitteiden saavuttamiseen”.

- 25 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 138–140 kohdassa, että 12.4.2018 tehty päätös, siltä osin kuin siinä katsottiin, että Curtis-hanke täytti EIP:n lainaustoiminnan tavoitteet sekä vuoden 2009 lausuntoon ja ilmastostrategiaan perustuvat ympäristöhankkeiden tukikelpoisuusperusteet, oli kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettu ympäristölainsäädännön nojalla toteutettu yksittäinen toimenpide. Näin ollen se hyväksyi ensimmäisen kanneperusteen toisen osan.
- 26 Toiseksi ensimmäisen kanneperusteen ensimmäisestä osasta, joka koskee sen edellytyksen virheellistä soveltamista, jonka mukaan toimella on oltava ”oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia”, unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 167–170 kohdassa, että 12.4.2018 tehdyssä päätöksessä esitettiin EIP:n hallintoneuvoston lopullinen kanta siihen, voitiinko Curtis-hankkeelle myöntää EIP:n rahoitus, kun otetaan huomioon hankkeen ympäristöön liittyvät ja sosiaaliset näkökohdat, joten EIP:n ”hallituksen myöhempää päätöstä lainan myöntämisestä sen jälkeen, kun se oli jatkanut Curtis-hankkeen tarkastamista muiden tutkittavien näkökohtien osalta, voitiin korkeintaan pitää – – pelkkänä täytäntöönpanopäätöksenä”.
- 27 Todettuaan, että ClientEarthin esittämä sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö liittyi ”ainakin osittain niihin lopullisiin oikeusvaikutuksiin, joita [12.4.2018 tehty päätös] tuotti suhteessa kolmansiin osapuoliin”, unionin yleinen tuomioistuin hyväksyi valituksenalaisen tuomion 171 ja 172 kohdassa ensimmäisen kanneperusteen ensimmäisen osan ja kumosi siten riidanalaisen päätöksen.

Asianosainten vaatimukset ja menettely unionin tuomioistuimessa

- 28 Asiassa C-212/21 P tekemässään valituksessa EIP vaatii, että unionin tuomioistuin
- kumoaa valituksenalaisen tuomion
 - hylkää unionin yleisessä tuomioistuimessa nostetun kanteen ja
 - velvoittaa ClientEarthin korvaamaan asian käsittelystä ensimmäisessä oikeusasteessa ja muutoksenhakumenettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.
- 29 Asiassa C-223/21 P tekemässään valituksessa komissio vaatii, että unionin tuomioistuin
- kumoaa valituksenalaisen tuomion
 - hylkää unionin yleisessä tuomioistuimessa nostetun kanteen perusteettomana ja
 - velvoittaa ClientEarthin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 30 ClientEarth vaatii kahteen valitukseen antamassaan vastineessa, että unionin tuomioistuin
- hylkää valitukset ja
 - velvoittaa komission ja EIP:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

- 31 Unionin tuomioistuimen presidentin 30.4.2021 tekemällä päätöksellä asiat C-212/21 P ja C-223/21 P yhdistettiin asian käsittelyn kirjallista ja suullista vaihetta sekä tuomion antamista varten.

Valitusten tarkastelu

- 32 Komissio ja EIP vetoavat kumpikin valitustensa tueksi kolmeen valitusperusteeseen, joissa ne väittävät, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisia virheitä arvioidessaan toiminnallista riippumattomuutta, johon EIP vetoaa rahoitusoperaatioidensa suhteen, sekä tulkittessaan ja soveltaessaan Århusin yleissopimusta ja asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettua hallintotoimen käsitettä.

Asiassa C-212/21 P esitetty ensimmäinen valitusperuste ja toisen valitusperusteen toinen osa sekä asiassa C-223/21 P esitetty kolmas valitusperuste, jotka koskevat oikeudellisia virheitä arvioitaessa riippumattomuutta, joka EIP:llä on rahoitusoperaatioidensa suhteen

Asianosaisten lausumat

- 33 EIP väittää asiassa C-212/21 P esittämässään ensimmäisessä valitusperusteessa ja toisen valitusperusteen toisessa osassa ja komissio asiassa C-223/21 P esittämässään kolmannessa valitusperusteessa, että unionin yleinen tuomioistuin teki erityisesti valituksenalaisen tuomion 89–92 ja 151 kohdassa oikeudellisen virheen, kun se jätti tutkimatta puolustautumisperusteen, joka koski riippumattomuutta, joka EIP:llä on rahoitusoperaatioidensa suhteen. Niiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin katsoi virheellisesti, ettei riidanalaisessa päätöksessä vedottu tähän riippumattomuuteen ”itsenäisessä perusteessa”, jättääkseen 12.4.2018 tehdyn päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskevan pyynnön tutkimatta. EIP:n mukaan kysymys siitä, loukkasiko kyseisen päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö mainittua riippumattomuutta, kuului joka tapauksessa oikeusjärjestyksen perusteisiin, koska se perustuu unionin primaarioikeuteen, ja unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt tutkia se viran puolesta.
- 34 Tältä osin EIP väittää ensinnäkin, että unionin yleinen tuomioistuin otti valituksenalaisen tuomion 90 kohdassa ilmeisen vääristyneellä tavalla huomioon riidanalaisen päätöksen sisällön, koska väite, joka koskee EIP:llä rahoitusoperaatioidensa suhteen olevaa riippumattomuutta, oli nimenomaisesti mainittu kyseisen päätöksen perusteluissa. Toisin kuin kyseisen tuomion 91 kohdassa todetaan, tämän väitteen tarkastelu ei siis olisi johtanut siihen, että unionin yleinen tuomioistuin olisi korvannut EIP:n perustelut omilla perusteluillaan, tai 11.6.2020 annettussa tuomiossa komissio v. Di Bernardo (C-114/19 P, EU:C:2020:457, 59 kohta) tarkoitettuun ”asianosaisten väliseen epätasapainoon”, sillä ClientEarth on kokenut ja unionin oikeutta tunteva järjestö.
- 35 Toiseksi EIP ja komissio väittävät, että asetuksen N:o 1367/2006 10 artiklan 1 kohdan nojalla esitetty pyyntö EIP:n hallintoneuvoston päätöksen sisäisestä uudelleentarkastelusta heikentäisi sitä riippumattomuutta, joka tällä elimellä on rahoitusoperaatioidensa suhteen rahoitusmarkkinoilla, mikä on olennaista sille SEUT 309 artiklassa annetun yleisen edun mukaisen tehtävän suorittamisen kannalta. Tällainen pyyntö olisi myös omiaan vahingoittamaan EIP:n mainetta ja uskottavuutta näillä markkinoilla. EIP:n olisi näet käytännössä mahdotonta neuvotella ja allekirjoittaa sopimusasiakirjoja, jotka liittyvät EIP:n hallintoneuvoston jo hyväksymien hankkeiden rahoittamiseen, sinä aikana, jona tämä pyyntö voitaisiin esittää, sekä

koko uudelleentarkastelun ja sitä mahdollisesti seuraavien oikeudenkäyntien ajan. Tästä aiheutuvaa epävarmuutta lisääisi se, että sisäistä uudelleentarkastelua koskevien pyyntöjen määrä olisi ennalta arvaamaton.

- 36 EIP ja komissio katsovat, että unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt tutkia viran puolesta, voitiinko 12.4.2018 tehdyn päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö, joka oli esitetty asetuksen N:o 1367/2006 10 artiklan 1 kohdan nojalla, ottaa tutkittavaksi SEUT 15 artiklan 3 kohdan, SEUT 271 artiklan c alakohdan, SEUT 308 artiklan ja SEUT 309 artiklan sekä EIP:n perussäännön merkityksellisten määräysten valossa. Lisäksi unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt tukeutua viran puolesta SEUT 271 artiklan c alakohtaan hylätäkseen ClientEarthin nostaman kanteen, koska kyseisessä määräyksessä, luettuna yhdessä EIP:n perussäännön 19 artiklan kanssa, suljetaan tämän elimen hallintoneuvoston päätökset niiden sisältöä koskevan kaiken tuomioistuinvalvonnan ulkopuolelle.
- 37 Tässä yhteydessä sekä EIP että komissio korostavat yhtäältä, että hallintotoimen sisäinen uudelleentarkastelu asetuksen N:o 1367/2006 10 artiklan 1 kohdan nojalla liittyy erottamattomasti kyseisen asetuksen 12 artiklassa tarkoitettuun kanteeseen, ja toisaalta, että SEUT 271 artiklan c alakohta on yksi niistä perussopimuksen asiaankuuluvista määräyksistä, jotka on kyseisen 12 artiklan mukaan otettava huomioon arvioitaessa tässä viimeksi mainitussa säännöksessä ympäristönsuojelua koskeville valtiosta riippumattomille järjestöille tunnustettua asianosaiskelpoisuutta. Kyseistä SEUT 271 artiklan c alakohtaa kuitenkin rikottaisiin, jos EIP:n hallintoneuvoston päätöksestä, josta on esitetty sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö, nostettaisiin kante asetuksen N:o 1367/2006 12 artiklan perusteella ottaen huomioon tämän pyynnön esittäneen valtioista riippumattoman järjestön esiin tuomat ympäristöön liittyvät huolenaiheet.
- 38 ClientEarth riitauttaa kaikkien näiden väitteiden perusteltavuuden.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 39 EIP ja komissio väittävät perusteluissaan, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt valituksenalaisen tuomion 89–92 ja 151 kohdassa oikeudellisen virheen jättäessään tutkimatta väitteen, joka koski sen riippumattomuuden, joka EIP:llä on rahoitusoperaatioidensa suhteen ja joka taataan unionin primaarioikeudessa, loukkaamista, sillä perusteella, että tätä väitettä ei ollut esitetty riidanalaisen päätöksen itsenäisenä perusteena. Niiden mukaan kyseistä väitettä olisi joka tapauksessa pitänyt tutkia sellaisena oikeusjärjestyksen perusteisiin kuuluvana kysymyksenä, joka voi johtaa ClientEarthin nostaman kanteen hylkäämiseen.
- 40 Ensinnäkin väitteestä, jonka mukaan valituksenalaisen tuomion 89–91 kohdassa on otettu riidanalaisen päätöksen sisältö huomioon ilmeisen vääristyneellä tavalla siltä osin kuin on kyse riippumattomuudesta, joka EIP:llä on rahoitusoperaatioidensa suhteen, on todettava, että kyseisen päätöksen neljännessä, viidennessä ja seitsemännessä kohdasta ilmenee, että 12.4.2018 tehdyn päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö jätettiin tutkimatta sillä perusteella, ettei kyseinen päätös ollut asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettu hallintotoimi, sitä ei ole annettu ”ympäristölainsäädännön nojalla” eikä sillä ole ”oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia”, eikä siksi, että tällä sisäistä uudelleentarkastelua koskevalla pyynnöllä loukattiin EIP:n riippumattomuutta rahoitusoperaatioidensa suhteen.

- 41 Riidanalaisen päätöksen kuudennessa kohdassa nimittäin todetaan, että ”kaikki EIP:n päätökset siitä, tukeeko se tukikelpoista hanketta vai ei, ja tarvittaessa tällaisen tuen muodosta, kuuluvat [EIP:llä] perustamissopimusten ja sen perussäännön nojalla olevan kaupallisen ja poliittisen harkintavallan piiriin”, ja sen kahdeksannessa kohdassa todetaan, että mainitun asetuksen 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetun ympäristölainsäädännön käsitteen tulkinta, jota ClientEarth tukee, ”ei ole enää yhteensopiva EIP:n institutionaalisen ja perussäännön mukaisen tehtävän kanssa”.
- 42 Unionin yleinen tuomioistuin saattoi näin ollen oikeudellista virhettä tekemättä todeta valituksenalaisen tuomion 89 ja 90 kohdassa, että EIP viittasi riidanalaisessa päätöksessä vain ”epämääräisesti ja yleisesti perustamissopimusten ja perussääntönsä nojalla sille kuuluvaan kaupalliseen ja poliittiseen harkintavaltaan sekä institutionaaliseen ja perussäännön mukaiseen tehtäväänsä”, eikä tämä tapahtunut 12.4.2018 tehdyn päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskevan pyynnön tutkimatta jättämisestä koskevassa itsenäisessä perusteesta vaan ainoastaan tämän tuomion 40 kohdassa mainittujen kahden alaperusteen tarkastelun yhteydessä. Näin ollen unionin yleistä tuomioistuinta ei voida moittia siitä, että se olisi ottanut kyseisen päätöksen sisällön huomioon ilmeisen vääristyneellä tavalla.
- 43 Tältä osin on lisättävä, että unionin tuomioistuimilla ei ole velvollisuutta ottaa huomioon lisäselvityksiä, jotka kyseessä olevan toimen antaja on toimittanut vasta oikeudenkäynnin aikana, arvioidessaan perusteluvelvollisuuden noudattamista, sillä muutoin loukattaisiin unionin hallintoviranomaisten ja tuomioistuinten välisen toimivallan jakoa ja heikennettäisiin hallintoviranomaisten toimien laillisuusvalvontaa (ks. vastaavasti tuomio 11.6.2020, komissio v. Di Bernardo, C-114/19 P, EU:C:2020:457, 58 kohta).
- 44 Toiseksi unionin yleisen tuomioistuimen velvollisuudesta tutkia viran puolesta väite, jonka mukaan 12.4.2018 tehdyn päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskevalla pyynnöllä loukataan riippumattomuutta, joka EIP:llä on rahoitusoperaatioidensa suhteen, minkä kyseinen elin perustaa muun muassa SEUT 15 artiklan 3 kohtaan, SEUT 271 artiklan c alakohtaan, SEUT 308 artiklaan ja SEUT 309 artiklaan sekä tiettyihin EIP:n perussäännön määräyksiin, on aluksi todettava, että unionin primaarioikeuden väitetty rikkominen ei riitä luomaan unionin tuomioistuimille viran puolesta tapahtuvaa tutkintaa koskevaa velvollisuutta.
- 45 Vaikka eräät perusteet voidaan ottaa huomioon – tai ne jopa on otettava huomioon – viran puolesta, kuten kyseessä olevan päätöksen puuttuvia tai puutteellisia perusteluja koskeva peruste, unionin tuomioistuimet voivat sitä vastoin tutkia päätöksen aineellista lainmukaisuutta koskevan perusteen, jossa on kyse SEUT 263 artiklassa tarkoitetusta perussopimusten tai niiden soveltamista koskevan oikeussäännön rikkomisesta, ainoastaan, jos kantaja on siihen vedonnut (ks. vastaavasti tuomio 25.10.2017, komissio v. Italia, C-467/15 P, EU:C:2017:799, 14 ja 15 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 46 Unionin yleinen tuomioistuin ei siis tehnyt oikeudellista virhettä jättäessään tutkimatta aineellisesti EIP:n väitteen, joka koski sitä, että sen riippumattomuutta rahoitusoperaatioidensa suhteen, mikä perustuu sen mukaan SEUT 15 artiklan 3 kohtaan, SEUT 308 ja SEUT 309 artiklaan sekä EIP:n perussäännön tiettyihin määräyksiin, on loukattu.
- 47 Se, että EIP vetosi sen riippumattomuutensa säilyttämiseen, joka sillä on rahoitusoperaatioidensa suhteen, yhdessä SEUT 271 artiklan c alakohdan kanssa, kuten sen unionin yleiselle tuomioistuimelle toimittaman vastineen 110 kohdasta ilmenee, voitiin kuitenkin ymmärtää siten, että sillä kyseenalaistettiin Euroopan unionin tuomioistuimen toimivalta valvoa, vaikka vain

välillisestikin, EIP:n hallintoneuvoston päätöstä sellaisen kumoamiskanteen yhteydessä, joka on nostettu EIP:n päätöksestä olla ryhtymättä kyseisen päätöksen sisäiseen uudelleentarkasteluun. Lisäksi EIP, jota komissio tältä osin tukee, väitti unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa erityisesti, että oikeus esittää EIP:n hallintoneuvoston päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö ja oikeus nostaa kumoamiskanne EIP:n tämän uudelleentarkastelun päätteeksi tekemästä päätöksestä liittyvät erottamattomasti toisiinsa. Niiden mukaan EIP:n riippumattomuuden säilyttäminen edellyttää näin ollen sitä, että ClientEarthin kaltaisilta valtioista riippumattomilta ympäristönsuojelujärjestöiltä evätään sekä oikeus pyytää tällaisen päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua että oikeus nostaa kumoamiskanne mahdollisesta hylkäävästä päätöksestä.

- 48 Tässä yhteydessä unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä oli tutkia viran puolesta, oliko unionin tuomioistuimilla toimivalta ratkaista kumoamiskanne, joka oli nostettu päätöksestä, jolla ratkaistiin EIP:n hallintoneuvoston päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö. Koska kysymys Euroopan unionin tuomioistuimen toimivallasta tutkia riita-asia kuuluu oikeusjärjestyksen perusteisiin, unionin tuomioistuimet voivat tutkia tällaisen kysymyksen missä tahansa oikeudenkäynnin vaiheessa myös viran puolesta (ks. vastaavasti tuomio 6.10.2020, Bank Refah Kargaran v. neuvosto, C-134/19 P, EU:C:2020:793, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 49 SEUT 271 artiklan c alakohdan nojalla kanteen EIP:n hallintoneuvoston päätöksestä voi SEUT 263 artiklassa määrätyin edellytyksin nostaa ”vain jäsenvaltio tai komissio 263 artiklassa määrätyin edellytyksin ja vain sillä perusteella, että [EIP:n] perussäännön 19 artiklan 2 ja 5–7 kohdassa määrättyä menettelyä ei ole noudatettu”.
- 50 Jo SEUT 271 artiklan c alakohdan sanamuodosta ilmenee, että kyseisessä määräyksessä mahdollisuudelle nostaa EIP:n hallintoneuvoston päätöksistä kumoamiskanne asetetaan tiukempia edellytyksiä kuin SEUT 263 artiklassa. SEUT 271 artiklan c alakohdalla rajoitetaan siten kyseisessä perussopimuksessa Euroopan unionin tuomioistuimelle annettua yleistä toimivaltaa valvoa unionin toimielinten toimien laillisuutta, ja sitä on näin ollen tulkittava suppeasti (ks. analogisesti tuomio 3.6.2021, Unkari v. parlamentti, C-650/18, EU:C:2021:426, 31 kohta). Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 63 ja 64 kohdassa, tämä rajoitus koskee yhtäältä mahdollisten kantajien joukkoa ja toisaalta unionin tuomioistuinten sisällön valvontaa koskevaa toimivaltaa.
- 51 Tästä seuraa, että SEUT 271 artiklan c alakohdassa ei säännellä suoraan tilannetta, jossa on kyse asetuksen N:o 1367/2006 12 artiklan 1 kohdan nojalla nostetusta kanteesta, joka koskee EIP:n päätöstä, jolla on ratkaistu EIP:n hallintoneuvoston päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö. SEUT 271 artiklan c alakohta on kuitenkin asetuksen N:o 1367/2006 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu asian kannalta merkityksellinen perussopimuksen määräys, joka on otettava huomioon ratkaistaessa mahdollisuutta saattaa asia unionin tuomioistuinten käsiteltäväksi.
- 52 Kuten julkisasiamies pääasiallisesti toteaa ratkaisuehdotuksensa 68 kohdassa, SEUT 271 artiklan c alakohta menettäisi tehokkaan vaikutuksensa, jos unionin tuomioistuimet EIP:n päätöksestä, jolla on ratkaistu EIP:n hallintoneuvoston päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö, nostetun kanteen yhteydessä valvoisivat välillisesti tämän päätöksen perusteltavuutta.
- 53 Kun sitä vastoin otetaan huomioon tämän tuomion 50 kohta ja toisin kuin EIP ja komissio väittävät, SEUT 271 artiklan c alakohta ei ole lähtökohtaisesti esteenä sille, että valtioista riippumaton järjestö pyytää asetuksen N:o 1367/2006 10 artiklan 1 kohdan mukaisesti EIP:n

hallintoneuvoston päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua, eikä sille, että unionin tuomioistuimissa nostetaan kyseisen asetuksen 12 artiklan 1 kohdan perusteella kumoamiskanne päätöksestä, jolla EIP:n hallintoneuvoston päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö jätetään tutkimatta.

- 54 Viimeksi mainitussa tapauksessa kanteella ei nimittäin pyritä siihen, että unionin tuomioistuimet tutkisivat EIP:n hallintoneuvoston päätöksen laillisuuden tai perusteltavuuden, vaan ainoastaan siihen, että ne tutkisivat, saattoiko EIP perustellusti jättää tällaisen päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskevan pyynnön tutkimatta. Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 73 kohdassa, jos tällainen kanne hyväksyttäisiin, se johtaisi vain siihen, että EIP toteuttaisi itse mainitun päätöksen sisäisen uudelleentarkastelun.
- 55 Nyt käsiteltävässä asiassa ClientEarthin unionin yleisessä tuomioistuimessa nostamassa kanteessa vaadittiin kumoamaan riidanalainen päätös, joka perustui asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdan ja 10 artiklan 1 kohdan säännöksiin, joka annettiin ClientEarthille tiedoksi 30.10.2018 päivätyllä, EIP:n pääsihteerin ja EIP:n oikeudellisen yksikön apulaispäällikön allekirjoittamalla kirjeellä ja jolla 12.4.2018 tehdyn päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö jätettiin tutkimatta.
- 56 Koska tämän kanteen, joka on nostettu asetuksen N:o 1367/2006 12 artiklan 1 kohdan nojalla, kohteena on riidanalaisen päätöksen kumoaminen sillä perusteella, että EIP:n 12.4.2018 tehdystä päätöksestä tekemän oikeudellisen luonnehdinnan väitetään olevan virheellinen saman asetuksen 2 artiklan 1 kohdan g alakohdan kannalta, arvioitaessa tämän päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua koskevan pyynnön tutkittavaksi ottamista eikä sitä, onko kyseinen päätös perusteltu, SEUT 271 artiklan c alakohta ei voi olla esteenä tällaisen kanteen nostamiselle.
- 57 Unionin yleinen tuomioistuin ei siis tehnyt oikeudellista virhettä, kun se katsoi olevansa toimivaltainen tutkimaan ClientEarthin riidanalaisesta päätöksestä nostaman kanteen. Näissä olosuhteissa se, että unionin tuomioistuin ei ole nimenomaisesti tutkinut SEUT 271 artiklan c alakohtaan perustuvia väitteitä, ei voi oikeuttaa valituksenalaisen tuomion kumoamista.
- 58 Edellä esitetyistä syistä EIP:n asiassa C-212/21 P esittämät ensimmäinen valitusperuste ja toisen valitusperusteen toinen osa sekä komission asiassa C-223/21 P esittämä kolmas valitusperuste on hylättävä perusteettomina.

Asiassa C-212/21 P esitetyn kolmannen valitusperusteen kolmas osa ja toisen valitusperusteen ensimmäinen osa sekä asiassa C-223/21 P esitetty ensimmäinen valitusperuste, jotka koskevat oikeudellisia virheitä Århusin yleissopimuksen tulkinnassa ja soveltamisessa

Asianosaisten lausumat

- 59 EIP väittää asiassa C-212/21 P esittämänsä kolmannen valitusperusteen kolmannessa osassa ja komissio asiassa C-223/21 P esittämänsä ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa, että unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 107, 125 ja 126 kohdassa katsonut virheellisesti, että asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa säädettyjä edellytyksiä on tulkittava Århusin yleissopimuksen 9 artiklan valossa.

- 60 Ensinnäkin unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, erityisesti 13.1.2015 annetussa tuomiossa neuvosto ja komissio v. Stichting Natuur en Milieu ja Pesticide Action Network Europe (C-404/12 P ja C-405/12 P, EU:C:2015:5) ja 3.9.2020 annetussa tuomiossa Mellifera v. komissio (C-784/18 P, ei julkaistu, EU:C:2020:630) suljetaan EIP:n mukaan pois velvollisuus tulkita asetusta N:o 1367/2006 kyseisen yleissopimuksen määräysten mukaisesti.
- 61 Toiseksi EIP väittää, että 16.7.2015 annetun tuomion ClientEarth v. komissio (C-612/13 P, EU:C:2015:486) 40 kohdasta ilmenee, että koska Århusin yleissopimus on laadittu ottaen huomioon kansalliset oikeusjärjestykset eikä sellaisten alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestöjen kuten unioni oikeudellisia erityispiirteitä, kyseisen yleissopimuksen jäsenvaltioissa tapahtuvan täytäntöönpanon ja sen unionin tasolla tapahtuvan täytäntöönpanon välillä ei voida todeta mitään vastaavuutta. Unionin yleinen tuomioistuin ei siis voinut tukeutua valituksenalaisen tuomion 107 kohdassa ”samankaltaisiin syihin”, joita ei sitä paitsi ole täsmennetty, tulkitessaan asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohtaa kyseisen yleissopimuksen 9 artiklan 3 ja 4 kappaleen valossa.
- 62 Kolmanneksi EIP väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on tukeutunut valituksenalaisen tuomion 125 ja 126 kohdassa virheellisesti Århusin yleissopimuksen mukaisen tulkinnan periaatteeseen arvioidessaan, oliko 12.4.2018 tehty päätös asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettu yksittäinen toimenpide, vaikka tätä käsitettä on tulkittava yksinomaan SEUT 263 ja SEUT 288 artiklasta johtuvien kriteerien perusteella. Tältä osin 3.12.2020 annetun tuomion Région de Bruxelles-Capitale v. komissio (C-352/19 P, EU:C:2020:978) 25 kohdasta ilmenee, että Århusin yleissopimuksella ei voida vaikuttaa unionin primaarioikeuden tulkintaan.
- 63 EIP väittää asiassa C-212/21 P esitetyn toisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa ja komissio asiassa C-223/21 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toisessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin on lisäksi tehnyt oikeudellisen virheen valituksenalaisen tuomion 107 kohdassa tulkitessaan Århusin yleissopimuksen 2 ja 9 artiklaa. Tehdessään kyseisen päätöksen 12.4.2018 EIP:n hallintoneuvosto ei nimittäin toiminut kyseisen yleissopimuksen 2 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettuna viranomaisena, joten sen 9 artiklan 3 kappaletta ei voida soveltaa. Tämän päätöksen tekeminen on päinvastoin osa EIP:n pankkina harjoittamaa rahoitustoimintaa.
- 64 ClientEarth riitauttaa kaikkien näiden väitteiden perusteltavuuden.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 65 EIP ja komissio väittävät perusteluissaan, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt valituksenalaisen tuomion 107, 125 ja 126 kohdassa useita oikeudellisia virheitä Århusin yleissopimuksen tulkinnassa ja soveltamisessa.
- 66 Tältä osin on ensinnäkin muistutettava, että unionin oikeussääntöjä on tulkittava niin pitkälti kuin mahdollista kansainvälisen oikeuden mukaisesti erityisesti silloin, kun unionin oikeussääntöjen tarkoituksena on nimenomaan panna niillä täytäntöön unionin tekemä kansainvälinen sopimus (ks. vastaavasti tuomio 14.7.1998, Safety Hi-Tech, C-284/95, EU:C:1998:352, 22 kohta ja tuomio 19.12.2019, Nederlands Uitgeversverbond ja Groep Algemene Uitgevers, C-263/18, EU:C:2019:1111, 38 kohta).

- 67 Näin on asetuksen N:o 1367/2006 osalta, jolla on tarkoitus panna täytäntöön Århusin yleissopimuksen 9 artiklan 3 kappaleen määräykset unionin toimielinten osalta (ks. vastaavasti tuomio 8.3.2011, Lesoochranárske zoskupenie, C-240/09, EU:C:2011:125, 41 kohta).
- 68 Mainittuun 9 artiklan 3 kappaleeseen ei voida vedota asetuksen (EY) N:o 1367/2006 10 artiklan 1 kohdan laillisuuden arvioinnissa (ks. vastaavasti tuomio 13.1.2015, neuvosto ym. v. Vereniging Milieudefensie ja Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P–C-403/12 P, EU:C:2015:4, 61 kohta ja tuomio 13.1.2015, neuvosto ja komissio v. Stichting Natuur en Milieu ja Pesticide Action Network Europe, C-404/12 P ja C-405/12 P, EU:C:2015:5, 53 kohta), mutta tällainen toteamus ei ole esteenä sille, että kyseisen asetuksen säännöksiä tulkitaan tämän tuomion 66 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti niin pitkälti kuin mahdollista Århusin yleissopimuksen valossa (ks. vastaavasti tuomio 3.9.2020, Mellifera v. komissio, C-784/18 P, ei julkaistu, EU:C:2020:630, 77 kohta).
- 69 Tällainen tulkinta on näet olennainen keino varmistaa mainitun asetuksen johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa ilmaistun unionin lainsäätäjän tahdon mukaisesti, että unionin oikeuden säännökset pysyvät yleissopimuksen määräysten mukaisina.
- 70 Toiseksi EIP:n ja komission väitteestä, jonka mukaan EIP:n hallintoneuvosto ei tehdessään 12.4.2018 päätöksen toiminut Århusin yleissopimuksen 2 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettuna viranomaisena, on muistutettava yhtäältä, että kyseisen yleissopimuksen 2 artiklan 2 kappaleen d kohdan mukaan kyseisen yleissopimuksen sopimuspuolena olevan alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön, kuten unionin, toimielimiä on pidettävä mainitussa yleissopimuksessa tarkoitettuina viranomaisina, paitsi silloin kun ne toimivat tuomio- tai lainsäädäntövallan käyttäjinä.
- 71 Toisaalta asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan "[unionin] toimielimillä tai elimillä", joihin kyseistä asetusta sovelletaan sen 1 artiklan 1 kohdan mukaan, tarkoitetaan "julkisia toimielimiä, elimiä, virastoja ja laitoksia, jotka on perustettu perustamissopimuksella tai sen nojalla, paitsi silloin kun ne käyttävät tuomio- tai lainsäädäntövaltaa". Tässä yhteydessä mainitun asetuksen johdanto-osan seitsemännessä perustelukappaleessa täsmennetään, että tämä käsite määritellään "laajasti ja toimivasti", koska Århusin yleissopimuksessa viranomaiset, joihin sitä sovelletaan, määritellään "laajasti", jotta luonnollisten henkilöiden ja heidän järjestöjensä oikeudet otetaan huomioon aina julkista valtaa käytettäessä. Lisäksi saman asetuksen johdanto-osan 11 perustelukappaleessa täsmennetään, että soveltamisalan ulkopuolelle olisi jätettävä myös "muut tutkintamenettelyt, joissa [unionin] toimielin tai elin toimii perustamissopimuksen määräysten nojalla hallinnollisena uudelleentarkasteluelimenä".
- 72 Tästä seuraa, että unionin toimielinten ja elinten toiminta voidaan jättää asetuksen N:o 1367/2006 ja Århusin yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle ainoastaan silloin, kun nämä toimielimet ja elimet käyttävät tuomio- tai lainsäädäntövaltaa tai kun ne toimivat perussopimuksen määräysten nojalla hallinnollisena uudelleentarkasteluelimenä.
- 73 Nyt käsiteltävässä asiassa ei kuitenkaan ole näin. Mainittu 12.4.2018 tehty päätös, jolla hyväksyttiin Curtis-hankkeen rahoitusehdotus EIP:n perussäännön 9 artiklan 1 kohdan ja 19 artiklan 3 kohdan perusteella, ei nimittäin ole seurausta EIP:n hallintoneuvoston tuomio- tai lainsäädäntövallan käyttämisestä, eikä EIP ole myöskään toiminut "perustamissopimuksen

määräysten nojalla hallinnollisena uudelleentarkasteluelimenä” siten kuin asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa, luettuna yhdessä sen johdanto-osan 11 perustelukappaleen kanssa, tarkoitetaan.

- 74 Kuten julkisasiamies pääasiallisesti toteaa ratkaisuehdotuksensa 92–94 kohdassa, EIP käyttää sopimusteitse järjestetyn rahoituksen yhteydessä kahdenlaista toimivaltaa. Se näet toimii tällöin kylläkin rahoituksensaajan yksityisenä kumppanina mutta täyttää myös yleishyödyllisiä tehtäviä. Tulkitsemalla kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan c alakohtaa siten, että kun EIP harjoittaa rahoitustoimintaansa, se on luokiteltava unionin elimeksi, varmistetaan siten mainitun asetuksen täytäntöönpano Århusin yleissopimuksen 2 artiklan 2 kappaleen d kohdan mukaisesti.
- 75 Edellä esitetyn perusteella asiassa C-212/21 P esitetyn toisen valitusperusteen ensimmäinen osa ja kolmannen valitusperusteen kolmas osa sekä asiassa C-223/21 P esitetty ensimmäinen valitusperuste on hylättävä perusteettomina.

Asiassa C-212/21 P esitetyn toisen valitusperusteen toinen ja kolmas osa ja kolmannen valitusperusteen ensimmäinen ja toinen osa sekä asiassa C-223/21 P esitetty toinen valitusperuste, jotka koskevat asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan f ja g alakohdan rikkomista

Asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettu ympäristölainsäädännön käsite

– *Asianosaisten lausumat*

- 76 EIP väittää asiassa C-212/21 P esittämänsä kolmannen valitusperusteen ensimmäisessä ja toisessa osassa ja komissio asiassa C-223/21 P esittämänsä toisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa, että unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 120–124 ja 138–140 kohdassa virheellisesti rinnastanut vuoden 2009 lausuntoon ja ilmastostrategiaan perustuvat ympäristökriteerit, jotka koskevat hankkeiden kelpoisuutta saada EIP:n rahoitusta, asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettuun unionin ympäristölainsäädäntöön ja näin ollen katsonut, että 12.4.2018 tehty päätös toteutettiin kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettun ympäristölainsäädännön nojalla.
- 77 EIP ja komissio väittävät tältä osin ensinnäkin, että kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa oleva käsite ”lainsäädäntö” on muodollinen käsite, joka määritellään kyseisen toimen antamismenettelyn perusteella. SEUT 289 artiklan mukaan ”lainsäädännöksi” voidaan siten luokitella ainoastaan sellainen unionin säädökseen sisältyvä säännös, joka on annettu sellaisen perussopimusten määräyksen perusteella, jossa määrätään kyseisen säädöksen antamisesta joko tavallista lainsäätämisyjärjestystä tai erityistä lainsäätämisyjärjestystä noudattaen. Niiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin jätti siis valituksenalaisen tuomion 120–124 kohdassa huomiotta SEUT 289 artiklasta johtuvat vaatimukset ja omaksui tulkinnan, joka on laajempi kuin asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan f ja g alakohdassa tarkoitettujen lainsäädännön käsitteet. Erityisesti valituksenalaisen tuomion 121 kohdassa on niiden mukaan oikeudellinen virhe siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin katsoi siinä, että Lissabonin sopimuksella käyttöön otettu ero lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävien toimien ja sääntelytoimien välillä on merkityksetön kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan f alakohdan tulkinnan kannalta.

- 78 Tämän jälkeen EIP ja komissio moittivat unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se katsoi, että vuoden 2009 lausunto ja ilmastostrategia ovat luonteeltaan sitovia. Niiden mukaan näillä kahdella välineellä ainoastaan ohjataan EIP:n toimintaa hankkeiden arvioinnin eri vaiheissa rajoittamatta kuitenkaan EIP:n harkintavallan käyttöä. Se, että hanke täyttää kyseisiin välineisiin perustuvan rahoituksen kelpoisuusedellytykset, ei saa aikaan oikeutta saada EIP:n rahoitusta eikä EIP:n hallintoneuvostolle velvollisuutta hyväksyä kyseinen rahoitus taikka EIP:lle velvollisuutta allekirjoittaa lainasopimus, myöskään hallintoneuvoston hyväksynnän jälkeen.
- 79 Vaikka oletettaisiin, että vuoden 2009 lausunnolla ja ilmastostrategialla rajoitetaan EIP:n harkintavallan käyttöä, tällaista rajoitusta ei voida pitää oikeussäännössä asetettuna. Ne toteavat lisäksi, että sisäinen ohje, jonka ainoana vaikutuksena on, että siitä poikkeavalla toimielimellä on velvollisuus perustella päätöksensä, ei ole oikeuslähde. Asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettu käsite lainsäädäntö kattaa siis ainoastaan säännöt, joilla on välitön sitova oikeusvaikutus kansalaiseen. Näin ei kuitenkaan ole sellaisten suuntaviivojen osalta, joiden nojalla toimielin rajoittaa harkintavaltaansa tulevaisuutta varten.
- 80 EIP ja komissio riitauttavat lopuksi sen, että valituksenalaisen tuomion 123 kohdassa on rinnastettu toisiinsa EIP:n ympäristölainapolitiikka ja sen henkilöstöä koskevat sisäiset säännöt. Ne väittävät, että EIP toimii viimeksi mainitulla alalla hallintoviranomaisena, jonka päätökset voivat olla tuomioistuINVALVONNAN kohteena, kun taas EIP:n lainanantotoiminta ympäristöasioissa kuuluu sen rahataloudellisen tehtävän hoitamiseen eikä johda hallintopäätöksiin, jotka voisivat olla tuomioistuINVALVONNAN kohteena.
- 81 ClientEarth riitauttaa kaikkien näiden väitteiden perusteltavuuden.

– *Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta*

- 82 EIP ja komissio väittävät perusteluissaan, että unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 120–124 ja 138–140 kohdassa katsonut virheellisesti, että sekä vuoden 2009 lausunto että ilmastostrategia kuuluvat asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetun ympäristölainsäädännön käsitteen alaan ja että 12.4.2018 tehty päätös on näin ollen toteutettu kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitetulla tavalla ”ympäristölainsäädännön nojalla”.
- 83 Ympäristölainsäädännön käsite määritellään asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa siten, että sillä tarkoitetaan ”[unionin] lainsäädäntöä, jolla sen oikeusperustasta riippumatta myötävaikutetaan” SEUT 191 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen ”[unionin] ympäristöpolitiikan tavoitteiden saavuttamiseen”. Kuten kyseisen asetuksen johdanto-osan kymmenennestä perustelukappaleesta ilmenee, viittaus näihin tavoitteisiin on perusteltua, kun otetaan huomioon ”ympäristölainsäädännön jatkuva kehittyminen”.
- 84 Asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan f alakohdan sanamuodosta, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen johdanto-osan kymmenennen perustelukappaleen kanssa, ilmenee, että unionin lainsäätäjän tarkoituksena on ollut antaa ympäristölainsäädännön käsitteelle laaja ulottuvuus.
- 85 Tässä yhteydessä se, että asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan f alakohdan tietyissä kieliversioissa, kuten espanjan-, englannin-, ranskan- tai portugalinkielisissä versioissa, viitataan lainsäädäntöön tai kaikkiin lain säännöksiin, ei – toisin kuin EIP ja komissio väittävät – voi

merkitä sitä, että ympäristölainsäädännön käsite rajoittuisi tätä asetusta sovellettaessa SEUT 289 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäviin säädöksiin. Kuten näet julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 118 kohdassa, joissakin muissa kieliversioissa ja erityisesti saksankielisessä versiossa asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa käytetään laajempaa käsitettä oikeussäännöt, joka voi kattaa kaikki yleisesti sovellettavat oikeudellisesti sitovat toimet.

- 86 Näissä olosuhteissa kyseistä säännöstä on unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti tulkittava sen säännösten systematiikan ja tavoitteen mukaan, jonka osa säännös on (ks. vastaavasti tuomio 24.2.2022, Tiketa, C-536/20 P, EU:C:2022:112, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 87 Kun otetaan huomioon tämän tuomion 84 kohta ja unionin ympäristöpolitiikan tavoitteet, ympäristölainsäädännön käsitettä on tulkittava laajasti siten, että se kattaa kaikki unionin toimet, joilla niiden oikeusperustasta riippumatta myötävaikutetaan tämän politiikan tavoitteiden saavuttamiseen, sellaisina kuin ne on määritelty SEUT 191 artiklan 1 kohdassa (ks. vastaavasti tuomio 8.11.2022, Deutsche Umwelthilfe (Moottoriajoneuvojen tyyppihyväksyntä), C-873/19, EU:C:2022:857, 53 kohta). Siitä, että asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan f alakohdan sanamuodonkaan perusteella oikeusperusta, jonka nojalla toimi on annettu, ei ole merkityksellinen kriteeri arvioitaessa, onko se luokiteltava ”ympäristölainsäädännöksi”, voidaan päätellä, että myöskään tällaisen toimen antamisen menettely, joka SEUT 289 artiklan mukaisesti määrittää, onko toimi luonteeltaan lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävä vai ei, ei ole merkityksellinen kriteeri tämän luonnehdinnan kannalta.
- 88 Käsiteltävässä asiassa EIP:n hallintoneuvosto ei voi, kun se tekee EIP:n perussäännön 9 artiklan 1 kohdan ja 19 artiklan 3 kohdan perusteella päätöksen rahoituksen myöntämisestä, poiketa ilman perusteluja vuoden 2009 lausunnosta ja ilmastostrategiasta johtuvista hankkeiden rahoituskelpoisuutta koskevista ympäristökriteereistä, joita EIP on itse sitoutunut noudattamaan lainanantotoiminnassaan, koska muutoin se loukkaisi yleisiä oikeusperiaatteita, kuten yhdenvertaisen kohtelun periaatetta tai luottamuksensuojan periaatetta (ks. analogisesti tuomio 28.6.2005, Dansk Rørindustri ym. v. komissio, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, 209 ja 211 kohta).
- 89 Unionin yleinen tuomioistuin ei siis tehnyt oikeudellista virhettä, kun se katsoi valituksenalaisen tuomion 122–124 kohdassa, että sekä vuoden 2009 lausunto että ilmastostrategia kuuluvat asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettun ympäristölainsäädännön käsitteen alaan, koska niissä määritellään ympäristökriteerit, jotka koskevat hankkeiden kelpoisuutta saada EIP:n rahoitusta, ja niillä siis rajataan EIP:n toimintaa lainojen myöntämisen alalla EUT-sopimuksen ympäristötavoitteiden toteuttamiseksi.
- 90 Unionin yleinen tuomioistuin ei myöskään tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan valituksenalaisen tuomion 138–140 kohdassa, että 12.4.2018 tehty päätös toteutettiin asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettulla tavalla ”ympäristölainsäädännön nojalla” siltä osin kuin siinä todettiin Curtis-hankkeen täyttävän näihin kahteen toimeen perustuvat ympäristökriteerit, jotka koskevat hankkeiden kelpoisuutta saada EIP:n rahoitusta.
- 91 Kaiken edellä esitetyn perusteella asiassa C-212/21 P esitetyn kolmannen valitusperusteen ensimmäinen ja toinen osa sekä asiassa C-223/21 P esitetyn toisen valitusperusteen ensimmäinen osa on hylättävä perusteettomina.

Asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitetun yksittäisen toimenpiteen käsite

– Asianosaisten lausumat

- 92 Komissio väittää asiassa C-223/21 P esittämänsä toisen valitusperusteen toisessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 126–142 kohdassa jättänyt huomiotta oikeuskäytännön, jonka mukaan asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettua käsitettä ”yksittäinen toimenpide” on tulkittava SEUT 263 ja SEUT 288 artiklasta johtuvien kriteerien mukaisesti. Unionin yleinen tuomioistuin nimittäin katsoi 3.9.2020 annetun tuomion Mellifera v. komissio (C-784/18 P, ei julkaistu, EU:C:2020:630) 65–67 ja 84–86 kohdasta ilmenevien periaatteiden vastaisesti, että 12.4.2018 tehdyn päätöksen luokittelemiseksi ”yksittäiseksi toimenpiteeksi” oli riittävää, että EIP:n hallintoneuvosto lausui lopullisesti tiettyjen ympäristötavoitteiden saavuttamisesta. Tämä lähestymistapa merkitsee komission mukaan siis sitä, että suositusten ja lausuntojen kaltaisista ei-sitovista toimista voidaan esittää sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö kyseisen asetuksen 10 artiklan 1 kohdan nojalla ja sitten nostaa kanne kyseisen asetuksen 12 artiklan 1 kohdan nojalla.
- 93 EIP, joka tukee komission vaatimuksia, väittää, että 12.4.2018 tehty päätös on sisäinen toimi, jonka ainoana vaikutuksena on se, että EIP:n yksiköiden on mahdollista jatkaa sopimusneuvotteluja hyväksytystä rahoituksesta, joten se ei koske erikseen ulkopuolisia tahoja.
- 94 ClientEarth väittää, että EIP tai komissio eivät ole esittäneet unionin yleisessä tuomioistuimessa väitettä, jonka mukaan sisäistä uudelleentarkastelua koskevan pyynnön kohteena olevaa toimea on pidettävä asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettuna yksittäisenä toimenpiteenä, joten komissio ei voi vedota siihen muutoksenhakuvaiheessa, koska kyseessä on uusi väite. Joka tapauksessa 12.4.2018 tehty päätös on ”yksittäinen toimenpide”, koska sitä sovelletaan tiettyyn hakemukseen, joka koskee Curtis-hankkeen rahoitusta.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 95 Komissio väittää perusteluissaan, että unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 126–142 kohdassa tehnyt oikeudellisen virheen tulkitessaan ja soveltaessaan asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettua yksittäisen toimenpiteen käsitettä, kun se on antanut 12.4.2018 tehdylle päätökselle tällaisen ulottuvuuden.
- 96 Ensinnäkin ClientEarthin esittämästä kysymyksestä, joka koskee sitä, voiko komissio riitauttaa muutoksenhakuvaiheessa valituksenalaisen tuomion siltä osin kuin siinä on sen mukaan virheellisesti luokiteltu 12.4.2018 tehty päätös yksittäiseksi toimenpiteeksi, on muistutettava, että valittajalla on oikeus unionin tuomioistuimessa vedota valituksessaan perusteisiin ja perusteluihin, jotka perustuvat valituksenalaiseen tuomioon itseensä ja joilla pyritään arvostelemaan sen oikeudellista perusteltavuutta (ks. vastaavasti tuomio 29.11.2007, Stadtwerke Schwäbisch Hall ym. v. komissio, C-176/06 P, ei julkaistu, EU:C:2007:730, 17 kohta ja tuomio 4.3.2021, komissio v. Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 97 Komissiolla on näin ollen oikeus muutoksenhakuvaiheessa riitauttaa unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 140 ja 142 kohdassa tekemä luonnehdinta, jonka mukaan 12.4.2018 tehty päätös on yksittäinen toimenpide.

- 98 Toiseksi tämän luonnehdinnan perusteltavuudesta on muistutettava, että sen määrittämiseksi, onko toimenpide yleinen vai yksittäinen, unionin tuomioistuinten on ensinnäkin otettava huomioon sen kohde ja sisältö. Toimi on SEUT 288 artiklassa tarkoitetulla tavalla yleisesti sovellettava, jos sitä sovelletaan objektiivisesti määriteltyihin tilanteisiin ja jos sen oikeusvaikutukset kohdistuvat yleisesti ja abstraktisti määriteltyihin henkilöryhmiin. Komissio toteaa tämän toisen kriteerin osalta, että toimen yleiseen sovellettavuuteen ei vaikuta se, että on mahdollista jollakin tarkkuudella määrittää niiden oikeussubjektien lukumäärä, joihin toimea sovelletaan tiettyä ajankohtana, tai jopa yksilöidä nämä oikeussubjektit, jos on selvää, että toimea sovelletaan sen tarkoituksen mukaisesti siinä objektiivisesti määritellyn oikeudellisen tilanteen tai tosiseikaston perusteella (ks. vastaavasti tuomio 3.9.2020, Mellifera v. komissio, C-784/18 P, ei julkaistu, EU:C:2020:630, 65–67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 99 Käsiteltävässä asiassa 12.4.2018 tehty päätös, siltä osin kuin siinä hyväksytään Curtis-hankkeen rahoitusehdotus sen ympäristöön liittyvien ja sosiaalisten näkökohtien kannalta, koskee erityistä tilannetta eli kyseisen hankkeen rahoitusta, ja sen oikeusvaikutukset kohdistuvat kyseisen hankkeen toteuttajaan, joka voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet lainan virallistamiseksi.
- 100 Unionin yleinen tuomioistuin ei näin ollen tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan valituksenalaisen tuomion 140 ja 142 kohdassa, että kyseinen päätös oli asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettu yksittäinen toimenpide.
- 101 Näin ollen asiassa C-223/21 P esitetyn toisen valitusperusteen toinen osa on hylättävä perusteettomana.

Asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettujen oikeudellisesti sitovien ja ulkoisten vaikutusten käsite

– Asianosaisten lausumat

- 102 EIP väittää asiassa C-212/21 P esittämänsä toisen valitusperusteen toisessa ja kolmannessa osassa ja komissio asiassa C-223/21 P esittämänsä toisen valitusperusteen kolmannessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin on katsonut virheellisesti, että 12.4.2018 tehdyllä päätöksellä on asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettuja oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia, koska EIP esittää siinä hallintoneuvostonsa välityksellä lopullisen kantansa siihen, voitiinko Curtis-hankkeelle myöntää EIP:n rahoitus, kun otetaan huomioon hankkeen ympäristöön liittyvät ja sosiaaliset näkökohdat. Tällaisella päätöksellä ei nimittäin anneta yksilöllistä oikeutta saada rahoitusta EIP:ltä, koska tämän elimen ja mahdollisen lainanottajan välisestä suhteesta tulee oikeudellisesti sitova vasta, kun asiaa koskeva sopimus on allekirjoitettu. Näin ollen tällä päätöksellä ei voi olla mitään oikeudellisesti sitovia vaikutuksia.
- 103 EIP:n ja komission mukaan valituksenalaisen tuomion perustelut ovat lisäksi ristiriitaiset, koska unionin yleinen tuomioistuin toteaa sekä, että 12.4.2018 tehdyn päätöksen oikeusvaikutukset kohdistuvat Curtis-hankkeen toteuttajaan, että kyseisen tuomion 167–170 kohdassa, että kyseinen päätös ei vastannut ”oikeudellista sitoumusta luoton myöntämiseen” ja että menettelyä jatkettiin kyseisen päätöksen tekemisen jälkeen.

- 104 Tältä osin EIP väittää, että sen hallintoneuvoston päätös, joka on tehty EIP:n perussäännön 19 artiklan 3 kohdan perusteella, muodostaa hankkeen rahoittamista koskevan yhden ainoan päätöksen ilman, että olisi mahdollista erottaa toisistaan ”rahoituskomponentti”, joka ei ole lopullinen ja jolla ei ole sitovia ja ulkoisia vaikutuksia, ja ”ympäristökomponentti”, joka on lopullinen ja oikeudellisesti sitova kolmansiin osapuoliin nähden.
- 105 Joka tapauksessa olisi pitänyt osoittaa, että ClientEarthin oikeudelliseen asemaan kohdistui asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettuja oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia. Tutkittuaan valituksenalaisen tuomion 170 kohdassa Curtis-hankkeen toteuttajan oikeudellisen tilanteen unionin yleinen tuomioistuin totesi, ettei ClientEarthiin ollut kohdistunut mitään tämän tyyppisiä vaikutuksia.
- 106 ClientEarth riitauttaa kaikkien näiden väitteiden perusteltavuuden.

– *Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta*

- 107 EIP ja komissio väittävät perusteluissaan, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan valituksenalaisen tuomion 167–171 kohdassa, että 12.4.2018 tehty päätös on toimi, jolla on asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettuja oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia.
- 108 Tältä osin valituksenalaisen tuomion 149 kohdasta ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin on ”yleisen johdonmukaisuuden vuoksi” tulkinnut tätä käsitettä SEUT 263 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuna toimen, jolla on oikeusvaikutuksia suhteessa kolmansiin, käsitteen mukaisesti, ja tämä käsite lähtökohtaisesti sulkee pois toimet, joilla on vain toimen toteuttaneen unionin toimielimen, elimen tai laitoksen sisäisiä oikeusvaikutuksia ilman, että ne saisivat aikaan mitään oikeutta tai velvollisuutta kolmanteen osapuoleen nähden (ks. vastaavasti tuomio 25.2.1988, Les Verts v. parlamentti, 190/84, EU:C:1988:94, 8 kohta ja tuomio 25.6.2020, EUSK v. KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, 73 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 109 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 167–171 kohdassa kyseisen oikeuskäytännön mukaisesti, että 12.4.2018 tehdyssä päätöksessä vahvistetaan EIP:n hallintoneuvoston lopullinen kanta siihen, voitiinko Curtis-hankkeelle myöntää EIP:n rahoitus hankkeen ympäristöön liittyvien ja sosiaalisten näkökohtiensa valossa, ja että tällä päätöksellä on näin ollen oikeusvaikutuksia kolmansiin osapuoliin ja erityisesti kyseisen hankkeen toteuttajaan nähden siltä osin kuin siinä todetaan, että kyseiselle hankkeelle voidaan myöntää EIP:n rahoitusta hankkeen ympäristöön liittyvien ja sosiaalisten näkökohtien valossa, ja mahdollistetaan näin se, että hankkeen toteuttaja voi toteuttaa tarvittavat jatkotoimenpiteet sille myönnettävän lainan virallistamiseksi.
- 110 Ei ole havaittavissa mitään ristiriitaa yhtäältä sen toteamuksen, jonka mukaan Curtis-hankkeen ympäristönäkökohdat oli arvioitu lopullisesti, ja toisaalta niiden valituksenalaisen tuomion mainituissa kohdissa todettujen seikkojen välillä, joiden mukaan 12.4.2018 tehty päätös ei merkinnyt ”oikeudellista sitoumusta luoton myöntämiseen” ja tämän rahoituksen myöntämismenettelyä jatkettiin, koska mainittuun hankkeeseen liittyi edelleen muita teknisiä, taloudellisia ja finanssipoliittisia näkökohtia, jotka oli tarkastettava.
- 111 Lisäksi EIP:n väite, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan valituksenalaisen tuomion 167–170 kohdassa, että 12.4.2018 tehtyyn päätökseen sisältyi rahoituskomponentti, joka oli mahdollista erottaa ympäristökomponentista, ja että

ainoastaan viimeksi mainittu oli lopullinen ja oikeudellisesti sitova kolmansiin osapuoliin nähden, perustuu näiden kohtien virheelliseen tulkintaan. Unionin yleinen tuomioistuin nimittäin tyytyi toteamaan siinä, että kyseisessä päätöksessä todetaan lopullisesti, että Curtis-hankkeelle voidaan myöntää EIP:n rahoitusta hankkeen ympäristöön liittyvien ja sosiaalisten näkökohtien valossa, mutta se ei katsonut, että kyseinen päätös perustuisi näiden jälkimmäisten näkökohtien ja kyseistä hanketta koskevien finanssipoliittisten tai muiden näkökohtien muodolliseen erottamiseen toisistaan.

- 112 Myöskään väitteelle, jonka mukaan unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt valituksenalaisen tuomion 170 kohdassa arvioida, onko 12.4.2018 tehdyllä päätöksellä asetuksen N:o 1367/2006 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettuja oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia ClientEarthiin nähden, ei löydy mitään perustaa kyseisestä asetuksesta. Kyseisessä säännöksessä tai kyseisen asetuksen 10 artiklan 1 kohdassa ei nimittäin edellytetä, että sisäistä uudelleentarkastelua koskevan pyynnön kohteena olevalla hallintotoimella olisi oltava oikeudellisesti sitovia ja ulkoisia vaikutuksia pyynnön esittävään valtioista riippumattomaan järjestöön nähden.
- 113 Edellä esitetyistä syistä asiassa C-212/21 P esitetyn toisen valitusperusteen toinen ja kolmas osa ja asiassa C-223/21 P esitetyn toisen valitusperusteen kolmas osa on hylättävä perusteettomina.
- 114 Kaiken edellä esitetyn perusteella valitus on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 115 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdan mukaan on niin, että jos valitus on perusteeton, unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista. Saman työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan, jota sovelletaan sen 184 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
- 116 Koska ClientEarth on vaatinut EIP:n ja komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska nämä ovat hävinneet asian, ne on velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan ClientEarthille kustakin valituksesta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitukset hylätään.

2) Euroopan investointipankki (EIP) ja Euroopan komissio velvoitetaan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan ClientEarthin oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset